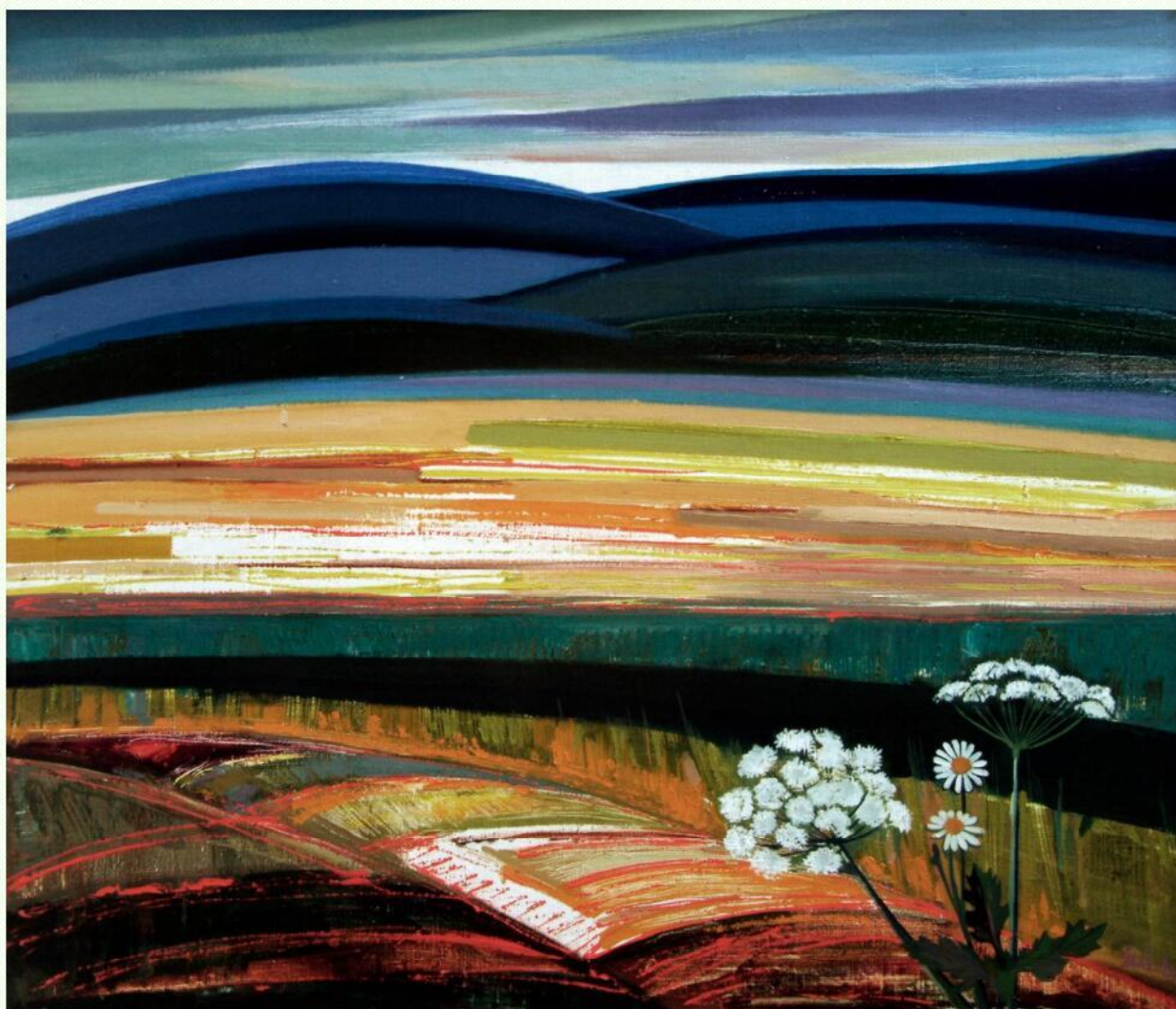

Kalejdoszkóp

Magyar–angol kulturális folyóirat | 2021/1., január–február | XX. évfolyam 1. szám | Vol. XX/1.

Gaál András: Földszivárvány

Pokoljárás | Anyaöl

Dancs Rózsa 2014-ben megjelent, *Pokoljárás* című önéletrajzi regénye női sorsokról ad számot az egykori romániai abortusztörvény idejéből. A könyvből készült monodrámát Újhelyi Kinga szerepelésével Szabó K. István állítja színpadra a Csokonai Színházban. „*Rekviemféle minden meg nem született, vagy megszületett és halálra vagy árvaházakba ítélt, pusztulásba hajszolt életért*” – ahogy a kötet végén a szerző lánya fogalmaz.

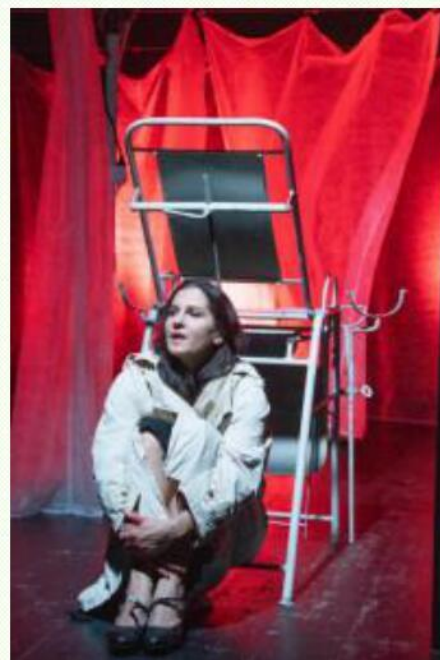
Dancs Rózsa, a valahai sepsiszentgyörgyi magyartanár és később családjában saját titkosszolgálati besúgójával élt egy házasságban csaknem húsz éven keresztül. A diktatúra fojtogató szorításában megjárta a poklot más tekintetben is. Rózsának a mindenáron anyaságra vágyástól vezérelten végül is a nyolc terhességéből kétszer sikerült megtapasztalnia az anyaság örömét. Története az ő személyes esetén lényegesen túlmutat: egy korszak, egy hatalom, egy rendszer hatalmas tévedéseit, egy egész társadalom szenvedését tárja fel.

Újhelyi Kinga a második terhessége alatt ismerte meg a könyvet, és több oknál fogva is nagy hatással volt rá: „*Egyfelől, Dancs Rózsa nem »irodalmi« szerző, azt, hogy ez a könyv megszületett, nem művészi ambíciók diktálták, hanem a benne munkáló igazságérzet, a megélt traumák kimondásának a vágya. A másik két ok ennél sokkal személyesebb. A saját életem ugyanis sok ponton kapcsolódik ehhez a kötethez.*

A második terhességem idején már túl voltam magam is egy magzat elvesztésén, és élénken éltek bennem a kórházban szerzett tapasztalatok, az, hogy hogyan viselték az akkor körülöttem lévő nők a gyermekeik elvesztését. A személyes kapcsolódás másik oka, hogy magam is abban a Romániában nőttem fel, amiről a könyv szól. 1989-ben tizenkét éves voltam, sok diszkriminatív helyzetet éltem meg a származásom, a nyelvem, a vallásom miatt.”

A Petőfi Irodalmi Múzeum és a Csokonai Színház koprodukcióját **2021. február 3-án és 4-én** (hétfőn és kedden) 19 órától játsszák a Horváth Árpád Stúdiószínházban.

(Forrás: <http://csokonaiszinhaz.hu/anyaol-rekviem-a-gyerekekert/>)

Újévi köszöntő

Ismét egy esztendő hanyatlik a sírba,
Nézhetünk utána nevetve vagy sírva.
Sokan biz' örömet búcsúznak el tőle,
Azt várják, hogy különb lesz a követője.
Itt állok magam is, azt óhajtom itten,
Jobb időket éljünk, mint az elmúlt évben.
A mezőkön áldást, a hazában békét,
Az emberek szívében boldog egyetértést.
Ezért fohászkodunk, ezért ver a szívünk,
Adjon az Úristen boldog új esztendőt nekünk!

Kányádi Sándor: Ballag már

Ballag már az esztendő,
vissza-visszanézve,
nyomában az öccse jó,
vígán fütyörészve.

Beéri az öreget
s válláról a terhet
legényesen leveszi,
pedig még csak gyermek.

Lépegetnek szóltanul
s mikor éjfél eljő,
férfiasan kezét fog
Múlttal a Jövendő.

LEGYEN SIKERES, BÉKÉS, BOLDOG ÚJ ÉVÜNK!

Tartalomjegyzék

Arany János: Szent László	2
János Arany: Saint Ladislaus	4
„Felépül végül a Házunk!” – Nostalgia vagy kordokumentum?	6
„...sokra vagyunk képesek!” – Horthy Nándor festőművész köszöntése	8
Horváth Gábor Miklós: tél	10
Gábor Miklós Horváth: Winter	10
Szabó Lőrinc: Téli este	10
Lőrinc Szabó: Winter Eve	10
Tízéves a Magyarság Háza	11
Pósa Zoltán: Pilisi kövek	14
Balogh József: Tél; Válaszom	14
Tóth Péter Lóránt: Isten az emberiség legsötétebb óráiban apostolokat küldött, hogy fényt gyűjtsanak	15

Bobó Bóbitája

Belle Orsolya: A királykisasszony köszöntője	18
Tóth Margit: Havas ágon kismadár	19
Jankovich Ferenc: Az egyszeri-kétszeri fánk	19
Belle Orsolya <i>Aranykert</i> és <i>A nótafa</i> könyveiről	20

KALEJDOSZKÓP – KALEIDOSCOPE

ISSN 1480-5499

MEGJELENIK KÉTHAVONTA – PUBLISHED BIMONTHLY

Elnök: Telch György-George – President

Főszerkesztő: Telch-Dancs Rózsa – Editor-in-Chief

Főmunkatárs: Varga Gabriella

Munkatársak:

Bácsalmási István, Csibi Balázs, Veszely Ferenc

Cím: 10 Green Glade Crt., L9S 1P3 Innisfil, Ontario, Canada

Tel.: +1 705 431 9830

E-mail: rozsadancstelch@gmail.com

Web: www.kalejdoszkopfolyoirat.eletunk.net

Facebook: www.facebook.com/kalejdoszkop

Copyright © Kaleidoscope Heritage Club

Országos Széchényi Könyvtár EPA adatbázis:

<http://epa.oszk.hu/01600/01658>

A *Kalejdoszkóp* szó a Pallas Nagy Lexikona helyesírását követi.

Címlapon: Gaál András: Földszivárvány

1987, olaj, vászon, 85x100

Fényképezte: Balási Csaba

Arany János: Szent László

Legenda

Monda Lajos, a nagy király:
Eredj szolgálám, Laczfi Endre,
Küldj parancsot, mint a villám,
Köss nehéz szabályát övedre:
A tatártól nagy veszélyben
Forog Moldva, ez a véghely:
A tatárra veled menjen
Tízezernyi lófő székely.

Kél Budáról Laczfi Endre,
Veszi útját Nagy-Váradnak;
Kölestermő Kunság földén
Jó csatlósi áthaladnak;
Várad kövecses utcáin
Lovuk acél körme csattog,
Messzefénylik a sok fegyver,
Messzedöng a föld alattok.

Hallja *László* a templomban
Körösvíznek partja mellett;
Visszatér szemébe a fény,
Kebelébe a lehellet;
Koporsója kőfedelét
Nyomja szinte három század:
Ideje már egy kevésse
Szellőztetni a szűk házat.

Köti kardját tűszőjére
S fogja a nagy csatabárdot,
Mellyel egykor napkeleten
A pogánynak annyit ártott;
Félrebillent koronáját
Halántékin igazítja;
– Éjfél tájban lehetett már –
A vasajtót feltaszítja.

És megindul, ki a térre;
És irányát vészi jobbra,
Hol magasan felsötétlik
Ércbül öntött lovagszobra;
Távrolról megérzi a mén,
Tombol, nyerít, úgy köszönti:
Megrázkódik a nagy *ércló*
S érclovagját földre dönti.

Harci vágytól féke habzik,
Kapál, nyihog, lángot fúvall;
László a nyeregbe zörren
S jelt ad éles sarkantyúval;
Messze a magas talapról,
A kőlábról messze szöktet;
Hegyen-völgyön viszi a ló
A már rég elköltöztet.

Egy ugrás a Kalvária
És kilenc a Királyhágó;
Hallja körme csattogását
A vad székely és a csángó:
Ám a lovat és lovagját
Élő ember nem láthatja,
Csodálatos! – de csodákat
Szül az Isten akaratja. –

Forrás: Pixabay

Három teljes álló napig
Vívott a pogánnyal Laczfi;
Nem hiányzott a székely szív,
De kevés a székely harcfi
Míg a tatár – több mint polyva,
Vagy mint a puszták fővénye –
Sivalkodik, nyilát szórja,
Besötétül a nap fénye.

Már a székely alig győzi,
Már veszélyben a nagy zászló,
De fölarsog a kiáltás:
„Uram Isten és *Szent László!*”
Mint oroszán, ví a székely,
Megszorítva, nem megtörve...
Most a bérceen láthatatlan
Csattog a nagy ércló körme.

„Ide, ide jó vitézek!”
Gyűjti népét Laczfi Endre:
Hát egyszer csak vad futással
Bomlik a pogányság rende;
Nagy tolongásnak miatta
Szinte már a föld is rendül;
Sok megállván mint egy bálvány,
Leragad a félelemtől.

Sokat elüt gyors futtában
A repülő kurta csákány;
Sok ki nem mozdul helyéből
Maga rab lesz, lova zsákmány.
Foglyul esett a vezér is
Atlamos, de gyalázatja
(Nehéz sebben vére elfoly)
Életét meg nem válthatja.

Fel, Budára, Laczfi Endre
Számos hadifoglyot indít;
Annyi préda, annyi zászló
Ritka helyen esik, mint itt.
Rabkötelen a tatárság
Félelemtől még mind reszket.
És vezeklik és ohajtja
Fölvenni a szent keresztet.

Hogy elértek Nagy-Váradra,
– Vala éppen László napja –
Keresztvízre áll a vad faj,
Laczfi lévén keresztapja.
Összegyűl a tenger néző
Hinni a csodába, melyet
Egy elaggott, sírba hajlott
Ősz tatárnak nyelve hirdet:

„Nem a székely, nem is Laczfi,
Kit Isten soká megtartson;
Hanem az a: *László! László!*
A győzött le minket harcon:
A hívásra ő jelent meg,
Vállal magasb mindeneknél
Sem azelőtt, sem azóta
Nem láttuk azt a seregnél.

Nagy lovon ült a nagy férfi,
Arca rettentő, felséges;
Korona volt a fejében
Sár-aranyból, kővel ékes;
Jobb kezében, mint a villám
Forgolódott csatabárdja:
Nincs halandó, földi gyarló
Féreg, aki azt bevárja.

Mert nem volt az földi ember,
Egy azokból, kik most élnek:
Feje fölött szűz alakja
Látszott ékes nőszemélynek;
Koronája napsugárból,
Oly tündöklő, oly világos! –”
Monda a nép: az Szent-László,
És a Szűz, a Boldogságos.

S az öreg tatár beszédét,
Noha kétség nincs felőle;
Bizonyítja a templomnak
Egy nem szavajátszó óre:
Hogy három nap a sirboltban
Lászlót hiába kereste;
Negyednapra átizzadva
Találtatott boldog teste.

Arany János

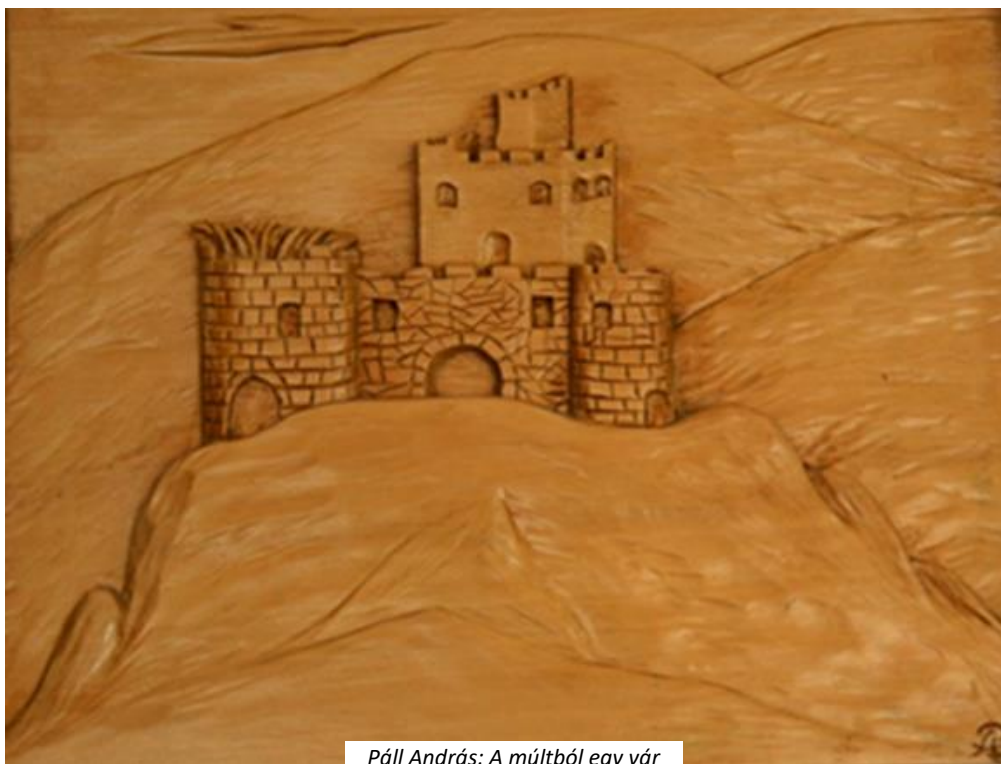
(Nagyszalonta, 1817. március 2. –
Budapest, 1882. október 22.)

Magyar költő, író, lapszerkesztő, a Kisfaludy Társaság igazgatója, a Magyar Tudományos Akadémia tagja és főtitkára. A magyar irodalom egyik legismertebb és egyben legjelentősebb alakja. A legnagyobb magyar balladaköltő, ezért nevezték a ballada Shakespeare-jének. Ő a magyar nyelv egyik legnagyobb ismerője, páratlanul gazdag szókinccsel rendelkezett. 1846-ban jelent meg a Toldi, amellyel a Kisfaludy Társaság pályadíja mellett elnyerte Petőfi barátságát is.

János Arany

(March 2, 1817, Nagyszalonta – October 22, 1882, Budapest)

Was a Hungarian poet, writer, poet, and translator. Arany is often said to be the „Shakespeare of ballads” – he wrote more than 102 ballads been translated into over 50 languages, as well as the Toldi. After Toldi, one of his most famous works, was published, he and Petőfi became close friends. Petőfi's death in the Hungarian Revolution of 1848 had a great impact on him.

Páll András: A múltból egy vár

János Arany: Saint Ladislaus

Legend

Said Luis, great King of Hungary:
go forth, my servant, Laczfi lord,
lightning fast orders to country
send while you tie on your broad sword:
The Tartar tribes in great number
invaded Moldva! It's the end:
our country's border, in danger,
with Sekler troops you must defend!

Of them, ten thousand horsemen take!
So Laczfi left Buda at once,
vassals in tow by land and lake,
like in the past, and more than once!
To Nagyvárád they rode at speed,
through fields of wheat, barley and corn,
the steel-shod hooves of every steed
threw sparks to light up Várád's morn.

The weapons shone afar, the land
for far away was felt to shake.
Entombed in church Ladislaus
had heard and felt and come awake.
'Bout time it was! Three hundred years
he'd lain unmoved by Koros' shore!
His sarcophagi, not aired for years,
a miracle still held in store.

Ladislaus' eyes did open wide
his breast alike began to heave,
an axe in hand, sword on his side,
of dreary tomb he takes his leave.
That battle axe that heathen Turk
had learned to dread still held its shine!
Adjusting his crown – one swift jerk –
Saint Ladislaus moves, leaves his shrine...

The iron gate is heard to creak
but barely on its hinge of rust,
no noise is heard but of the creek
that rushes by as rush it must.
The ghost moves on as midnight nears
to the town square, where cast in bronze

the King himself on horseback rears
out of the dark as they did once.

Sensing his master from afar,
with nostrils trembling, the horse neighs,
then, prancing, shakes his mount ajar
and bucks him off, though much it weighs.
The townsfolk find this effigy
next morning, but the horse is gone,
as is the King, his grave empty,
the two of them now ride as one!

Off the tall base of the statue,
to the signals of the sharp spurs,
horse and rider to the azure
leap, while the thin air hardly stirs.
Over the hills and down the dale
it only takes a single glide –
before the stars can dim and pale
the whole Seklerland's left behind!

Faint clattering of horse's hooves
was all that ever could be heard,
but no Sekler and no Tsango
did speak of this a single word.
Ladislaus could not be seen,
and yet, for certain, he was there!
Miraculous? It must have been!
Such things happen when God is there.

For three whole days Lord Laczfi's men
the heathen fought without a pause –
no lack of heart or acumen –
yet nearly lost only because
the great numbers of the heathen,
who were like chaff or like steppe grass,
hooting and firing arrows then,
that hid the Sun. By then, alas,

the Sekler almost could not stand.
In danger was the flag, the land,
and then a cry, heard over us:
„In God's name, help! Ladislaus!”

Like lions, then the Sekler fought,
(Yes, he was squeezed, but was not crushed!)

Unseen, unheard, above the crest
the great horse pushed his heaving breast,
trampling the foe.

„Come round, my men!”
Lord Laczfi cries, „God is with us!”
And just like it was an omen,
the heathen turned, and wildly ran!
The order broke, trampling ensued,
earthquake-like the Earth trembled, moved.
Some in shock stopped and wildly stared,
rooted to ground, frozen by fear,

just stood like one glued to the spot
got cut by sword, was lanced by spear;
others were felled in turn by pick –
the gruesome sight of battle thick...
The question run or not? was moot,
for those that fled did not get far,
his horse became the victor's loot,
himself a prisoner of war.

The Khan, Atlamos was his name,
himself became a prisoner,
he paid a ransom's price of shame
(he bled to death still lying there.)
Up, up to Buda Laczfi went,
with prisoners and loot in tow,
to see the King, his regiment,
with captured flags to take a bow.

Shaking with fear the Tatar, still
in chains, for mercy pleads.
It is atonement he seeks thus,
and wants to take the holy cross.
Being the Saint's name day there, then,
all the willing at once gather,
they get christened right on the spot,
with Laczfi acting godfather.

A newly christened old Tatar
then asks to speak, the truth to tell.
The congregated silent stand
as witnesses. They know him well.

(Their number like the grains of sand,
but no one moves until the end.)
The crowd stands there in silent hush,
to them the old Tatar speaks thus:

„Not the Sekler and not Laczfi
(may he live long for all the same)”,
„but that cry for *Ladislaus*
that you had called out in God's name,
I swear I saw him! – He beat us!
When you called him, He came at once
head and shoulder higher than I,
His frightful look, his countenance,
struck us with fear both near and far.

The great man sat on a great horse,
face terrifying, majestic;
he was wearing a golden crown,
at once jeweled and rustic;
in his right hand, fast as lightning,
his battle axe struck us left, right:
there's no living, earthly mortal
to stand up before such a might!

For He, himself was not mortal,
not one of us who is alive:
over his head a virgin shape
of an illustrious woman;
with a crown made of sunray shine –
nothing it was if not divine!”
The folks said: That's Ladislaus,
and the Blessed Virgin over us!

And that which the old Tatar said,
although, no one cast on it doubt,
the church guardian supported
by and by and roundabout:
He testified that for three days
Ladislaus' body was not seen,
though he did search and prayed and wept,
only the fourth day was He found –
his body warm and drenched in sweat.

Translated by Frank Veszely

„Felépül végül a Házunk!” – Nosztalgia vagy kordokumentum?

„jófajta betonból kevertük ki az alapokat” – akik voltunk és még vagyunk

A főcím félreérthető, amennyiben valaki a maga materiális valóságában értelmezi azt. De a Torontói Magyar Kultúrközpont esetében korántsem kézzelfogható építőanyagokra kell gondolni, ha építésről esik szó. A Ház az elmúlt hetekben, hónapokban szellemileg építkezett. Ha most kőműves szakzsargonnal szeretném értékelni ezt az időszakot, akkor azt mondanám, hogy jófajta betonból sikerült kikeverni az alapokat. Van mire építkezni!

Az első igazán izgalmas és értékes program, amelyikre felkapta fejét a torontói magyar emigráció, a Kultúrközpont '56-os ünnepélye volt. Ezzel az eseménnyel a helyi sajtó és média azóta bővebben is foglalkozott, ezért csak annyit jegyeznek meg, hogy a 70 tagot számláló budapesti ELTE Bartók Béla énekkarának és kamarazenekarának fellépése méltó nyitánya volt a forradalom 50. évfordulójához vezető programsorozatnak. – Itt jegyzem meg, hogy eme sorozat második darabja január 20-án lesz, amikor is a Budapesten élő, világhírű magyar zongoraművész, Hege-dűs Endre ad koncertet a Házban *Az 1956-os hősök tiszteletére címmel*. – Az idei '56-os műsorhoz visszatérve, annak különlegessége volt még a vetített képes, zenés oratórium, amelyben a vizuális látvány (vetített archív fotók) és a zenei betétek hangulati együttesére építve mondta el a négy szereplő (Horváth Géza, Sólyom Kati, Stadler Tímea, Zubovics Károly) a magyar forradalom közvetlen előzményeit, illetve annak rövid történetét. A leghízelgőbb kritikának számít az a gyakran hallott szóbeli vélemény, miszerint „ilyen még nem volt a házban”. Ez minden egyéb dicséretnél többet ért! Az oratorikus kompozíciót Bede Fazekas Zsolt jegyzi, a fénytechnikát Dobi Gábor. A két ünnepi szónok, dr. Gubcsi Lajos, a Magyar Művészetért Díj kuratóriumi elnöke és Ft. Szabó István, a Dunamelléki Református Egyház Püspöke, beszédeikkel folytatták, továbbszózták azt a gondolatsort, amit az oratorikus műsor elindított. Ezzel fokozták az ünnepi emlékezés súlyát, jelentőségét. Több generáció ült azon az estén együtt. Talán régen volt olyan, hogy függetlenül kortól, gondolkodásmódtól, az ünnephez méltó szeretettel a szívünkben léptünk ki a Ház kapuján!

Október harmincadika volt a következő fontos és emlékezetes dátum a Kultúrközpont életében. Böjte Csaba ferences szerzetesről sokat hallottunk korábban, és minden-
kiben élt egyfajta kép erről a nagyszerű emberről. A szerze-

tesről, akit szeretetből rakott össze a Teremtő. Azt is tudtuk, hogy az Erdélyben általa alapított és vezetett intézetek – pontosan tíz (!) – ma már több mint 700 gyermeknek adnak testi és szellemi menedéket. Azt viszont nem tudtuk, hogy az itteni magyar közösség miképpen fog megnyílni az atya felé és milyen mértékben vesz majd részt a Kultúrközpont által szervezett jótékony célú rendezvényen. Az atyával jó kezet szorítani, de hát most ennél kicsit többre volt szükség. Büszkén mondhatom, hogy ötösrre vizsgáztunk! Erre bizonyosságul álljon itt az a levél, amelyet Böjte atya küldött hazaérkezése után. Soraiból világosan kiderül, hogy

nem csupán anyagi segítséggel távozott tőlünk, de lélekben is meg tudtuk erősíteni, hogy bátran vágjon neki új célok megvalósításának: *„Kedves Testvérek! Istennek hála, hazaértünk szerencsésen. Itthon mindenki örömmel, szeretettel fogadott és igazából egyetlen rossz hír sem várt. Ez azt jelenti, hogy mennek a dolgok nélkülem is, és hogy őszinte legyek, ennek nagyon örvendek. Örvendek, mert hiszem,*

hogy nem én vagyok egy karizmatikus személy, hanem mert jó szeretni a gyerekeket, jó dolog szeretetben élni. És a hitem beigazolódását jelenti az, hogy nélkülem is képes egy ilyen nagy család szeretetben együtt lenni, közösen a felmerülő gondokat, nehézségeket megoldani. Ez a tapasztalat arra ösztönöz, hogy merjek továbblépni, merjek új gyermekvédelmi központokat álmodni oda, hol nagy szükség van rá. Úgy érzem, hogy Háromszéken volna egy ilyen gyermekvédelmi központra nagy szükség, erre a kedves Bálint Lajos érsekünk már a kezdet kezdetén kért bennünket, de valahogy soha nem volt elég erőnk, bizalmunk egy ilyen lépés megtételére. Most Amerikából, Kanadából jövet úgy érzem, hogy elég erős vagyok egy ilyen lépés megtételéhez. Biztos, hogy az anyagi támogatáson túl az a sok szeretet, figyelem, amit az Újvilágban tapasztaltam, remény-nyel is megtöltötte a szívemet. Mindezt, mindent nagy szeretettel köszönök nektek. Hiszem, hogy a világ szeretetből épül és én nagyon sokat kaptam köztetek belőle. Még egyszer hálás szeretettel, Csaba t.”

A Kultúrközpontbeli látogatás már csak azért is emlékezetes marad Böjte atya számára, mert a torontói Arany János és Szent Erzsébet Iskola tanulói kedves műsorral lepték meg. A közösen elfogyasztott vacsora után megnéztük az *Utazások egy szeretettel* című filmet, és ha valaki-

nek addig nem nyílt meg a szíve a dévai árvák felé, a film-ben látottak után ez biztosan megtörtént. Hosszasan sorol-hatnám azok nevét, akik közreműködtek, illetve hozzájárul-tak az est sikeréhez. Helyhiány miatt talán csak annyit: a Ház vezetősége nevében szívből köszönjük!

A szekér megállás nélkül gurult tovább. November 13-án a nemzet hangja libbent be az ódon falak közé! Nem a szél fútt el hozzánk, hanem Káta Zoltán énekmondó cipelte át a nagy óceánon bársonyos baritonjába csomagol-va. Talán egy üveg bor mellett, talán csak a pillanat hevén-ben ragadt Kátaira a Nemzet Hangja jelző. Jogosan! Tetőtől talpig magyar srác! Mellkasának bal oldalán nagy magyar szív dobog. Belül hordja! Három hangszerrel körülbástyáz-va, bajszát sodorgatva ül a mester és mesél. Történelemről, szerelemről, hetyke kurucokról, *büdös* labancokról. Aztán húrjaiba csap és évszázadokat repülünk visszafelé az idő-ben. Szép a magyar múlt, főleg ha neves énekmondó dicsé-ri őseink nagyszerű tetteit. Balassi Bálint, Tinódi Lantos Sebestyén, Wathy Ferenc, Gyulai Márton örökbecsű mon-datai ágyazódnak elménkbe, nagyon mélyen. Sokáig koto-rászhat majd az idő, hogy kipiszkálja onnan a rengeteg szépséget. Peng a lant és a koboz, sír a fidula. És az aradi vértanúkról szóló ének a mi szemünk sarkába is apró gyöngyszemet biggyeszt. Te Zoltán, hiányozni fogsz ne-künk! Egy ilyen est mindig rövid, ezért a hangszerek bemu-tatása elmarad. Ne legyen hát hiányérzete senkinek, hisz' tudom én; a megszólaló három hangszer is főszereplője az estnek! És a mester, Káta Zoltán nemcsak hangjával, de hangszereivel is kitűnően bánt.

A Nemzet Hangját először koboz pengése kísérte. Ez a nagyon nehezen azonosítható eredetű pengetős hang-szer Európában, Ázsiában és Távol-Keleten is ismert, elter-jedt instrumentum. A moldvai csángómagyarok által ma is használt koboz első leírását Orbán Balázs adta 1873-ban. „Egri históriának summáját” már a lant aranyozza be, amely közép-ázsiai eredetű húros, pengetős hangszer. Arab közvetítéssel (valószínűleg valamelyik IX-X. századbéli invázió alkalmából) kerülhetett Európába. Először a spa-nyolok vették át, innen került Frankhonba, majd Itáliába, illetve terjedt el az egész kontinensen. Egyszer felsírt a fidula is, mely vonós hangszer ugyancsak közép-ázsiai ere-detű. A XVI. század negyvenes éveiben igen gyorsan eltűnt a korábbi templomi hangszer a műzenei gyakorlatból és a népzenebe „szorult” vissza. Három csodás hangszer és egy nagyon kellemes, bársonyos énekhang. Mi más kellene az est sikeréhez? Igazából semmi. Ezért aztán Nédermann Ferenc mesterszakács reneszánsz vacsorája csak „hab a tortán”! Köszönjük, Feri! Másodszor hallom a sustorgást: „Ilyen még nem volt a Házban!” Nem, de lesz, ugye, Feri!?

Kezdenek lábrakapni a vélemények, miszerint az in-tézmény besokall a jobbnál jobb programokkal. „Nincs itt erre igény” – mondja a kételkedő, de az „erőszakos szerve-

zők” csak tolják azt a bizonyos szekeret. Erőpróba ez Toron-to magyarságának. Lássuk, meddig feszíthető a húr. Meny-nyi kultúrát bírunk el, hisz' vagyunk elegenden. Káta Zoltán még kezét rázhat Torontóban Vikidál Gyulával, a mi pmo-bilos-dinamitos-koppányunkkal. Szinte egymást éri a két rendezvény. Vikidál november 18-án hozza vissza kb. 150 rajongó ifjúkorát. Dinamittá válik a vére mindenkinek ezen az estén, a Kodály terem szinte robban. Jó ilyenkor együtt lenni! És a szervezők este 7 órakor már nyugodtan nyom-nak be egy-egy jókora lángost és egy italt. Jönnek a fiata-lok! Ezeket az arcokat régen vagy sohasem látta a Ház. Fogy a sör is rendesen, a hangulat egyre jobb. A Mátyásban lán-gos és rétes illata lebeg. A Vigalmi Bizottság asszonyai is kitettek magukért. Ma minden fiatal képzeletben a keblére öleli ezeket a szorgos asszonyokat. Hisz' nekik is köszönhe-tő a jó hangulat és a sok ingyencsiga! Valami van a levegőben a régi szép időkben; az ászokos, zsíroskenyeres, vörös-boroskólás évtizedekből. Gyulával fényképezkedünk, a kép majd bekerül az albumba, alatta szép kerek betűkkel: Vikidál-koncert a Kultúrközpontban, 2005. november 18-án. Gyula hazamegy egyet aludni, de a Ház még tartogat meglepetést; diszkó hajnalig. Huszasok, harmincasok, negyvenesek ropják együtt. Dübörög a zene, a falak mély, hosszú álomból ébrednek.

És ebben a késő őszi ébredésben ott lebeg a haza-érkezés érzése. Ez a Ház az otthonunk! Mától mi is idetar-tozunk! Még arra sincs idő, hogy tisztességesen kisöpör-jünk, már József Attila szelleme kopogtat a Ház ajtaján. Ez persze nagyon költőien hangzik, ezért gyorsan hozzáte-szem: Fenyő Ervin színművész hordozza nagy költőnk szel-lemét. November 20, vasárnap. A Mátyás pince bejárata előtt egyre több a falevél. A természet meghalt, a költészet viszont él. E sorok írója gereblézi zsákba a halott törmelé-ket, hogy Attila tiszta lépcsőkön jöhessen közénk. Mindez persze csak előjáték, és a költő szelleme akkor költözik belénk igazán, amikor Fenyő Ervinben megjelenik. Igen, József Attilát látjuk és halljuk! Egyik pillanatban a fiatal költő szólal meg, arcán pajkos mosoly, hangja lágy, gyer-meki. Részletek a naplóból. A másik pillanatban már a köl-tőzseni örökérvényű sorai nyomulnak agyunkba. Fenyő könnyedén vált. Mesterien kezeli a gondosan kiválogatott mondatokat, verseket.

És mindvégig ott feszül közöttünk, előadó és néző közt a tudat, hogy mindannyiunk számára ugyanazt jelenti József Attila költészete. Ezért vagyunk ma itt együtt, oly sokan. Méltó ünneplése ez a költő 100. születésnapjának. Fenyő Ervin másfél órába sűrített József Attila-élménye úgy repül át a Házon, mintha csak egyetlen percre álltunk volna meg, hogy fejte hajtsunk költőnk nagysága előtt. Nevét beírta a Ház képzeletbeli aranykönyvébe.

Kellenek ezek a szép pillanatok az életben!

„fazék” (Bede Fazekas Zsolt), 2005

„...sokra vagyunk képesek!” Horthy Nándor festőművész köszöntése

A HUVAC néven ismert magyar képzőművészek Toronto központú csoportjának hosszú évekig elnöke, Horthy Nándor betöltötte 93. életévét. Isten éltesse még sokáig erőben, egészségben, ki nem hunyó hittel a szeretetben, az alkotói munka küldetésének tudatával!

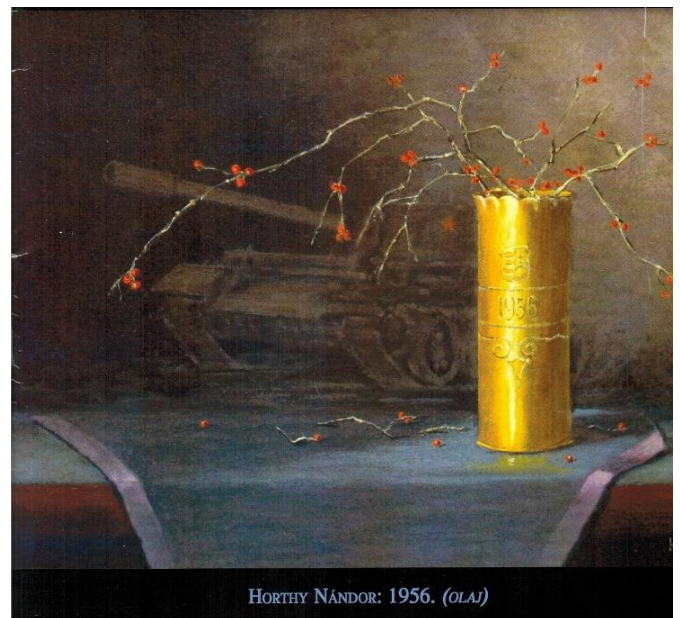

Horthy Nándor a magyar diaszpóra magyarsága számára nemzeti kincs – ezt bizonyítják munkái, amelyek évtizedek óta jelen vannak a kanadai, óhazai és külföldi kiállításokon. Szép, meleg tónusú csendéletei, tájképei számtalan magángyűjtemény értékes darabjai, nemcsak Kanadában és az Egyesült Államokban, hanem még Távol-Keleten is a magyar képzőművészet hírnevét erősítik.

Hogy ki is Horthy Nándor, a kanadai magyar festő, honnan indult és hová jutott? Ezekre a kérdésekre tőle kapunk választ személyes beszélgetéseinkből és most megjelentetett *Élettöredék* című visszaemlékezéseiből. „Noha több festőtanfolyamot végeztem, önmagam megítélése szerint mégiscsak önképzett festőnek tartom magam. Festői pályafutásom alatt számos csoportos és egyéni kiállításon vettem részt Kanadában és az Egyesült Államokban, festményeimmel eddig több mint 80 díjat nyertem. Képeim galériakiállításokon megjelentek a következő Észak-Amerikai városokban: Toronto, Montreal, Ottawa, San Francisco, Chicago, Buffalo, Tuscan, Charleston, Miami és Naples kiállítótermeiben. Egyéni vásárlóim voltak Ausztráliából, Japánból és Európa több országából. Magyarországon 2001 augusztusában állítottam ki húsz, Kanadában élő magyar képzőművész csoportos tárlatán Budapesten.”

Maga a történelem tette próbára a Kőszegen született Horthyt már kisgyermekkorától. „Átkos nevet örökölt.” Ehhez még hozzájárult az édesapa foglalkozása is, aki a Magyar Királyi Csendőrségben szolgált negyedévszázadon keresztül, alezredesi rangban érve meg a második világ-

háború végét. A „felszabadulás” után a család sorsa a kitelepítés, a megalázások, hányattatások egész sora, a szegénység, a mélynyomor. 1951-ben szállították őket kényszer-lakhelyre, Kondoros községbe, ahol egyetlen szobában hét személynek kellett meghúznia magát. „Állandó rendőri felügyelet mellett élve, a falut nem hagyhattuk el. A nyomor, az éhezés volt az osztályrészünk mintegy két és fél évig” – emlékszik vissza ezekre az esztendőkre. „Addig fokozták a terrort, a nép nyomorgatását, hogy az elégedetlenség miatt 1956-ban forradalom tört ki. Még ma is emlékszünk a dicsőséges magyar forradalom részleteire, amikor néhány napig a szent forradalom, a legtisztább forradalom, ami a történelemben valaha lezajlott, győzedelmeskedett” – mondja. A szovjet tankok azonban minden reményt eltapostak. A menekülő tömegekkel együtt a Horthy család is elhagyta az országot, bízva abban, hogy szabad földön emberséges életkörülményeket tudnak majd teremteni gyermekeiknek. Éva lányuk akkor hét éves volt; második gyermekükkel, Ritával áldott állapotban levő Horthyné a férjével határozottan, bátran vágott neki az ismeretlennek, mert a maguk mögött hagyott nyomort, meghurcoltatást, internálótábor, munkaszolgálatot, állandó megszégyenítést már ismerte. Le Havre-ban szálltak hajóra és kilenc nap múlva Quebec kikötőjében léptek Kanada földjére. Megérkezésük után hihetetlen szorgalommal álltak neki az új élet megteremtésének, és önerőből felépítették azt a világot, amelyben jól érezték és jól érzik magukat. „Ha nagyon akarunk valamit és azért minden lehetőt megteszünk, akkor az sikerülni is fog” – summázza élettapasztalatát.

HORTHY NÁNDOR: 1956. (OLAJ)

„Feleségemmel együtt sok-sok örömet szereztünk festményeinkkel másoknak és egy becsületes megélhetési formát tudtunk biztosítani magunknak” – tér rá Horthy Nándor tulajdonképpeni hivatására.

Hogyan lett éppen a festészet a családi egzisztencia biztosítója? Mind a feleség, mind a férj művészi hajlammal született. Éva a festészettel már korábban is kacérkodott, Nándor zenélt, plakátokat festett, grafikázott. Aztán egy véletlen folytán kanadai mecénásra bukkanva, Horthy Nándornénak sikerült minden képét hosszú távon is eladnia, ami lehetővé tette számára, hogy családjával mellette csak a művészetének éljen. A férje később csatlakozott a tájképfestéshez – más stílusban, de ugyanolyan sikeresen. Művészetükkel megalapozták a családi hagyományt – mindkét lányuk hivatásos, sikeres képzőművész. Horthy Nándorék meleg színárnyalatú, harmonikus kompozíciójú, a világ legszebb tájait, az élet legmeghittebb pillanatait megörökítő alkotásait szereti a művészetkedvelő közönség, mert jól megférnek a legkülönbözőbb lakberendezési stílusokkal – ezért is nagyon sok magángyűjteményben megtalálhatók a képeik.

Évekkel ezelőtt, amikor először léphettünk be az ajtón, a Horthy-múterem két festő életművét mutatta be: Éva asszonyét és a férjéét. Két ellentétes stílusvilággal találkoztunk ott – közös jellemzőjük volt a szépség megörökítése. A pillanatok hangulata ragadta meg a nézőt, akármelyik olajfestményre tekintett. Azt hittük, hogy Horthy Nándorék csak a szépet látják meg maguk körül, nem is figyelnek másra, csak az élet ritmusából fakadó harmóniára. Van a gyűjteményben azonban két olyan kép is, amely történelem.

Az egyik véres és elevenünkbe maró emlék. A sötét tónusú háttérből a fény fekete tankot villant fel, virágvázává kiképzett ágyúgolyóhévelyből egy piros bogókkal megpakolt levéltelen faág hajlik ki. 1956 valamelyik évfordulójára készült festménye ez Nándor-nak. Számomra a kompozíció a reménytelenül kihullatott magyar vért jelképezi, mind az utó-

mind a jelenkor fájdalmas mementóját: még mindig fenyeget a fekete tankok jelképezte lelkek fekete világa, akármikor csöpöghet a drága vér. Időtlen figyelmeztetés... Ez az alkotás lenyűgöz, nehezen mozdul előle az ember. (Nem titkolhatom végtelen nagy büszkeségemet, hogy sajátomnak tudhatom ezt a számomra felbecsülhetetlen értékű művet, amellyel a művész egyik könyvem bemutatója után megajándékozott.)

A másik nagy KÉP a Magyar Szent Korona, amelynek ihletője Magyarország Alaptörvényének az elfogadása. Ez a festménye a budapesti Sándor Palota falát díszíti, amelyet a Művész ünnepélyes keretek között személyesen adhatott át a Torontóba látogató Áder János magyar köztársasági elnöknek.

Élettörédeknek nevezett önéletrajzi kiadványának vezérvonala a szeretet és a hála, amelyet családja, elsősorban elhunyt felesége, gyermekei, unokái és családjaik iránt érez, és szeretet és hűség nemzetéhez, hála a befogadó új haza iránt. Embersége, meg nem alkuvó magatartása legyen megtartó példakép a szülőföldtől idegenbe kényszerült nemzettársainknak!

Dancs Rózsa

„A festészet néma költészet: a költészet beszélő festészet.” (Szimonidész)

„Festményeimet megálmodom, majd álmaimat megfestem.” (Vincent Van Gogh)

„Nem az a festő, akinek ihlete van, hanem aki másokat inspirálni tud.” (Salvador Dalí)

„Vannak festők, akik a Napot sárga foltta alakítják át. És vannak mások, akik Nappá alakítanak át egy sárga foltot.”
(Pablo Picasso)

„A művész nem azt festi, amit lát, hanem azt, amit másoknak meg kell mutatnia.” (Edgar Degas)

„Festő írjon a pemzlijével!” (Rippl-Rónai József)

Horváth Gábor Miklós: tél

kemény telet várok hóval jéggel faggal
 kibírhatatlan északi széllel ami
 igazi erőpróba a magamfajta
 lelki szívszámítógépszéldítőnek
 vagy én vagy a tél most valamelyikünknek
 felül kell kerekednie a másikon

Gábor Miklós Horváth: Winter

I am expecting a hard winter with snow ice frost
 and unbearable north wind which suppose to be
 the real review of strength for the likes of me
 such a spiritual computer dependent
 this is the time when either me or the winter
 one or the other must overcome for ever

Translated by George Telch

Szabó Lőrinc: Téli este

Lócika megjött, hároméves,
 a szél kicsípte, friss, piros,
 veti mackóját s magyarázza,
 hogy nincs odaki semmi rossz,

és füstöl a ló orra, és ő
 nem borult fel a ródlival,
 s az ablaknál ölembe mászik
 s kinéz és szól: – Csak az a baj,

hogy korán kellett hazajönni!
 – s mesél és nézi csillogó
 szemmel, hogy táncoltatja ott kint
 fehér pillangóit a hó.

Mesél, s én érzem, gyöngye szíve
 a kezem alatt hogy dobog,
 és egy őzike jut eszembe,
 erdő és erős farkasok,

és háború, és védtelenség,
 s mindaz, amit hazajövet
 láttam az utcákon, s amit ti,
 ti is tudtok mind, emberek:

mind ami kín itt van köröttünk
 s ami már ki se mondható,
 mert ami még kimondható,
 már az is csak irtózni jó.

...Mi lesz, őzike?... A gyerek újra
 tapsol: – Apu, de szép a tél! –
 Jó volna hinni, néki hinni,
 aki nem tudja, mit beszél.

Lőrinc Szabó: Winter Eve

Lóci arrived, a three-year-old child,
 he's fresh and pink, wind did him bite,
 pulls off his romper, keeps repeating,
 there is no harm, oh yes, outside,

the nose of horse is smoking and that
 with sledge in snow he did not tip,
 at clouded window sneaks in my lap,
 looks out and says: – It is pitied,

that he untimely had to turn home!
 – and yearns and looks with eyes in glow
 at dance of whirling-swirling snow-flakes,
 at white butterflies of the snow.

He chatters and I feel his small heart
 how is beating under my hand,
 a tiny fawn comes to my mind and
 appear strong wolves, a forest-land,

and come back war and defenselessness,
 and all what saw when coming home
 in streets and right round that to you all
 without exception is well-known:

the distresses and pains around us
 and what cannot be formed in words,
 because what you even can express
 that's only bad and us it hurts.

...What next, little fawn?... The child against claps:
 Oh, daddy, how nice is the snow! –
 It would be nice to trust, to trust him,
 who what he tells, he does not know.

Translated by Ottó Tomschey

Ünnep a nemzeti újrakezdés évében – Tízéves a Magyarság Háza

Jubileumi évi különleges programsorozattal ünnepli megalapításának tizedik évfordulóját a Magyarság Háza – ezt jelentette be 2021. január 22-én, a magyar kultúra napján Potápi Árpád János nemzetpolitikáért felelős államtitkár és Csibi Krisztina, az intézmény igazgatója. A sajtótájékoztatón elhangzott: a Magyarság Háza első tíz évét világ körüli útra induló kiállítás, exkluzív fotóalbum és DVD-sorozat is bemutatja majd, de négynapos fesztivál és az újonnan alapított Magyarság Háza-díj átadása is kapcsolódni fog a kerek születésnaphoz, a már megszokott programsorozatok folytatása mellett pedig újakat is indít a minden magyar összetartozását jelképező budapesti kulturális otthon.

Sokat hozott a nemzetpolitika sikertörténetéhez

A Magyarság Háza 2011-ben, a Magyar Kormány támogatásával jött létre a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. keretein belül, néhány éve pedig önálló nonprofit gazdasági társaságként működik. Célja a Magyarország határain innen és túl élő magyar közösségek közötti kapcsolatok erősítése, a pozitív magyarságkép kialakulásának, a magyarság értékmegőrző képességének segítése, az egymás iránti felelősségérzet kialakítása, elmélyítése. Mindezt a hagyomány és a modernitás jegyében szervezett, ingyenesen látogatható közhasznú programokkal, különböző korosztályoknak kínált szórakoztató, kulturális rendezvényekkel, ismeretterjesztő előadásokkal teljesíti. Film, színház, muzsika, irodalom, képzőművészeti, történeti és fotókiállítás, szabadegyetem, mesedélelőtt, rendhagyó tanóra és útikalauz szerepel a programkínálatban. A Magyarság Háza ezen kívül a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a nemzetpolitikai intézmények működéséhez is fontos szervezési háttérsegítséget nyújt.

„Az elmúlt 11 év nemzetpolitikájának egyik sikere, hogy a Magyarság Háza létrejött és azóta folyamatosan működik. Sokat hozott a nemzetpolitika elmúlt esztendőkbeli sikertörténetéhez” – jegyezte meg Potápi Árpád János a sajtótájékoztatón.

A Magyarság Háza rendezvényei a nemzeti identitás erősítését szolgálják, bemutatják a világ magyarságára jellemző értékeket, eredményeket, teljesítményeket, sikereket. Megismertetik a hazai és határon túli közön-

séget a hungarikumokkal, az épített és szellemi örökséggel, a magyar kultúrkincsekkel, a tudományos, szellemi és fizikai teljesítményekkel. A Magyarság Háza az egyetlen olyan kulturális intézmény, amelyik kifejezetten és meghatározó arányban a jelenlegi Magyarország határain túl élő magyar közösségek számára teremt fórumot, és nemcsak Magyarországon, hanem szerte a világban.

Az intézmény ez ideig kétezernél is több profi és amatőr, ismert és kevésbé ismert színésznek, művésznek, előadónak biztosított bemutatkozási lehetőséget, több mint ezer előadást szervezett és több mint 250 ezren vettek részt a különböző eseményein. A Határtalanul program keretében 10 ezer diáknak 150 rendhagyó irodalom- és történelemórát tartottak, amelyek keretében a tanulók megismerkedhettek a felkeresendő Kárpát-medencei régió néprajzával, kultúrájával, értékeivel, történelmével. A Székelyföldi Legendáriummal együttműködve Kárpát-medencei bakancslistát is alkottak, amely kiadvány 111 kihagyhatatlan helyet ajánl diákok, tanárok és szülők figyelmébe.

A Magyarság Háza kiemelt figyelmet fordít az emléknapokra és a jeles évfordulókra, mint a Kommunizmus Áldozatainak Emléknapja, a Felvidékről kitelepített magyarok emléknapja, a Nemzeti Összetartozás Napja, a Magyar Népmese Napja vagy a Magyar Szórvány Napja. Szerepet vállaltak emlékévek szervezésében és rendezésében is, amelyek Márton Áront, Szent Lászlót, Mátyás királyt és II. Rákóczi Ferencet állították reflektorfénybe. A Mátyás király-emlékévben útnak indították az álruhás Mátyás királyt, aki XXI. századi vándorlása során a legkisebb Kárpát-medencei településektől Kanadáig jutott el és több ezer emberrel találkozott.

Potápi Árpád János a sajtótájékoztatón rámutatott: a Nemzetpolitikai Államtitkárság rendezvényei is elképzelhetetlenek lennének a Magyarság Háza közreműködése nélkül, a jubiláló intézmény a Magyar Állandó Értekezlet és a Magyar Diaszpóra Tanács ülései, a Kőrösi Csoma Sándor- és a Petőfi Sándor Program megszervezésében és lebonyolításában is kiemelkedő szerepet játszik.

Nemzeti újrakezdés a megváltozott viszonyokhoz igazodva

Az elmúlt évtized a nemzetpolitika évtizede volt – tekintett vissza Potápi Árpád János. Szavai szerint 2010. május 26-án a kettős állampolgárság lehetőségének megszavazásával egy új nemzetpolitika kezdődött el Magyarország történetében, amely alapvetően két részre osztható: az első, a 2010-től 2014-ig terjedő időszakban a kormány elfogadta azokat a szimbolikus jelentőségű törvényeket, jogszabályokat és az Alaptörvényt, amelyekre építve azóta is dolgozik. *„Ma elmondhatjuk, hogy a Magyar Országgyűlés valójában nemzetgyűlés, hiszen a világ minden táján élő magyar állampolgárok szavazata benne van a Parlament összetételében”* – emlékeztetett Potápi Árpád János, és hozzátette, hogy a jelenlegi nemzetpolitikának köszönhetően Magyarország minden magyar hazája. *„Mindenkit szeretettel látunk Magyarországon. Mindenki bízhat Magyarországon és a Magyar Kormányban, éljen akár Szabadkán, Kassán, Kolozsváron, Eszéken, a diaszpórában vagy Magyarországon”* – hangsúlyozta.

Az államtitkár kitért arra is, hogy a nemzetpolitikai intézményrendszer a járványhelyzet idején is működött és működik. S bár az elmúlt évben a programok jó részét online módon kellett megvalósítaniuk, de azok javarésze 2020-ban teljesült és 2021-ben is folytatódik.

Elhangzott: a Nemzeti Összetartozás Éve után az idei esztendő a Nemzeti Újrakezdés Éve lesz, erről döntött a MÁÉRT és a Diaszpóra Tanács a 2020. november 26-i online ülésén. Kérdésre válaszolva Potápi Árpád János kifejtette, hogy a nemzeti újrakezdést a programjaik újraszervezésével tervezik, a Körösi Csoma Sándor-, a Petőfi Sándor- és a Határtalanul Program, ha más formában is, de újraindításával és a megváltozott viszonyokhoz igazodó új programok bevezetésével. Mindezek kidolgozásán jelenleg is munkálkodnak.

Az államtitkár az online térben való jelenlétről megállapította, hogy ez gyorsabbá teszi ugyan a kommunikációt és gyakrabban is megszervezhető, de messze nem helyettesíti a személyes találkozásokat. Potápi Árpád János reményének is hangot adott: *„Ha átoltott lesz a népesség, akkor már reményünk lehet arra, hogy túljutunk ezen a nehéz időszakon. Bízunk abban, hogy hamarosan újra személyesen tudunk találkozni, rendezvényeket szervezni, beszélgetni, közösségként élni.”* Addig is elsősorban a fejlesztésekkel, felújításokkal, eszközbeszerzésekkel kapcsolatos tevékenységeket ösztönzik – tájékoztatott.

„Örülünk annak, hogy a Magyarországi Házak részt vesz a nemzeti újrakezdés éve programban is és számos rendezvényt az ő szervezésükben tudunk lebonyolítani. Remélem, hogy a nemzeti újrakezdés éve és a Magyarországi Házak jubileumi esztendeje egyaránt sikerekkel lesz teli és hogy a járványhelyzet minél gyorsabb megszűnte után a régi prog-

ramjainkat is újra a megszokott módon tudjuk folytatni” – emelte ki az államtitkár. Végül köszönetet mondott a Magyarországi Házak igazgatójának, munkatársainak és mindenkinek, aki az elmúlt esztendőben az intézmény sikeréhez munkájával, segítségével hozzájárult. Kiemelten is megköszönte a határon túli kulturális szervezetek, intézmények együttműködését és partnerségét. *„A Nemzeti politikai Államtitkárság a Magyarországi Házak tevékenységét mindig támogatni fogja és kiemelten számít a munkájára”* – zárta szavait Potápi Árpád János.

Milliók kísérik figyelemmel

A közelmúltról és a jelenről szólva Csibi Krisztina elmondta: a 2020 márciusa óta tartó járványhelyzet a Magyarországi Házak életét is meghatározza, ennek ellenére leállás nélkül folytatták és folytatják a munkát. *„Nem engedték el külföldi partnereink kezét, sőt újabb szereplőket vontunk be a közös munkába, tovább bővítettük együttműködő szövetségeseink körét. A külföldi előadók és művészek produkcióit filmen rögzítettük, és a közösségi oldalunkon keresztül tettük az alkotásokat hozzáférhetővé”* – tájékoztatott Csibi Krisztina. Hozzátette: 2020 őszén ugyan sikerült néhány előadást közönség előtt is megtartaniuk, az intézmény néhány hétig hibrid üzemmódban működött, párhuzamosan élőben és online is követhetők voltak a rendezvényeik, de az újabb korlátozások miatt ismét teljes egészében visszatértek az online térbe. *„Tavaly tavasz óta több mint 300 kisfilmet készítettünk külföldi partnereink közreműködésével, meséket, útikalauzokat, zenei, irodalmi, képzőművészeti és hagyományőrző előadásokat rögzítettünk. Mindennap új produkcióval jelentkezőnk. Nagy népszerűségnek örvendenek ezek az alkotások: tízmilliónál többen voltak részesei háromnegyed év alatt a Magyarországi Házak programjainak, az interakciók – lájkok, hozzászólások, megosztások – száma pedig túllépte az egymilliót”* – hallhattuk a sajtótájékoztatón. Az igazgató jelezte azt is, hogy hamarosan láthatóak lesznek a Nemzeti Összetartozás Éve alkalmából jeles magyarokról és közösségekről készült egyórás portréfilmek is.

A második félévben személyesen

A Magyarországi Házak születésnapjának programjai az egész 2021-es évet átölelik. *„Az év első felében várhatóan továbbra is az online tér jut meghatározó szerephez a közönséggel való kapcsolattartásunkban. Változatlanul naponta jelentkezőnk új külföldi produkciókkal, amelyek a Kárpát-medencében és a diaszpórában élő művészek, alkotók, előadók munkásságába engednek betekintést. Folytatódna a megszokott sorozataink és újakkal is jelentkezőnk. Az év második felében megjelentetjük A Magyarországi Házak Nagy Képeskönyvét, az elmúlt évtized fotóiból és plakát-*

jaiból válogatott reprezentatív és exkluzív albumot, illetve egy DVD-sorozatot is tervezünk a legjobb filmjeinkből. Ősztől reményeink szerint ismét a személyes találkozások kerülnek előtérbe, ezt a szezont terveink szerint szeptember végén és október elején négynapos fesztivállal indítjuk. Világ körüli útra indul a Magyarság Háza elmúlt tíz évét bemutató különleges kiállítás, valamint átadjuk az idén alapított Magyarság Háza-díjat” – foglalta össze Csibi Krisztina. Az idei előadók és produkciók közül meg is említett néhányat: Dél-Afrikából Papp Bernadett 1992-es magyar szépségkirálynő, Ausztráliából Ilosvay Gusztáv képzőművész és rádiós, Spanyolországból Fodor-Lengyel Zoltán festőművész, Kanadából Bede-Fazekas Zsolt, a Torontói Magyar Rádió szerkesztő-műsorvezetője, Erdélyből Nagy Regina színész, rendező, Nyíki Anetta informatikus, slammer, költő, Kárpátaljáról az Integrál és a Credo együttes, Felvidékről a Rómeó Vérzik rockzenekar, Szlovéniából Pál Péter színész, énekes, zeneszerző és szövegíró, Vajdaságból a topolyai apácák, Pósa Gábor cipőjavító és az Újvidéki Színház, Horvátországból Ruzsicska Ilona mesemondó.

A születésnapi rendezvények mellett a Magyarság Háza továbbra is biztosítja a szervezési háttérrel az Államtitkárság nagy programjai számára, mint a Nemzeti Újrakezdés Éve, a MÁÉRT és a Magyar Diaszpóra Tanács ülései, a Kőrösi Csoma Sándor Program és a Petőfi Sándor Program. „A Nemzetpolitikai Államtitkárság Mikes Kelemen Programja keretében, Pirityiné Szabó Judit főosztályvezető koordinálásával és a Magyarság Háza közreműködésével februártól folytatódni fog a könyv- és levéltári hagyatékok diaszpórából való hazaszállítása a Magyar Nemzeti Levéltárba és az Országos Széchényi Könyvtárba” – adta hírül Csibi Krisztina újságírói kérdésre válaszolva.

Családok nélkül nemzet sincs

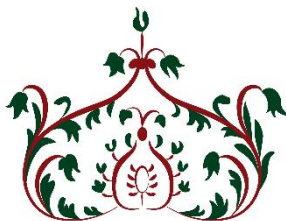
Ferenc pápa a 2020. december 8. és 2021. december 8. közötti időtartamra Szent József-évet hirdetett és 2021. március 19-étől 2022. június 22-ig terjedően a családok évét is meghirdette. Mindkettő a család fontosságát helyezi a figyelem homlokterébe. Ugyanezt teszi a Magyar Kormány is a világon egyedülálló családpolitikájával. Ez a

családközpontúság, családfókusz miként van jelen a nemzetpolitikai törekvésekben, programokban és deklaráltan megjelenik-e a Magyarság Háza jubileumi évében? – tettük fel kérdésünket az államtitkár úrnak és az igazgató asszonynak. „Nemzetpolitikánkban az elmúlt évek során kiemelt figyelmet fordítottunk a magyar családok, magyar gyermekek támogatására. Mi elsősorban a gyermekeket, fiatalokat akarjuk megszólítani a programjainkkal, mert ha őket elérjük, akkor további hatvan-nyolcvan évig biztosan beszélhetünk magyar nemzetről – és nyilván abban bízunk, hogy majd ők is és az ő gyerekeik is hasonlóan fognak gondolkodni. Családok nélkül nem lehet nemzetről beszélni. A nemzet legkisebb valódi közössége a család. És mi a családot, ahogy az Alaptörvényben is megfogalmaztuk, hagyományos módon értelmezzük és kezeljük. Ha nem ezt képviselnénk, akkor a nemzetünk megszűnne. Nekünk pedig a nemzet építése a feladatunk” – felelte Potápi Árpád János.

Ezzel összhangban szervezi gyermekeknek szóló programjait a Magyarság Háza is. Csibi Krisztina felidézte: 2018 óta, a külhoni magyar családok éve kezdetétől a Magyarság Háza nagyon erős hangsúlyt helyez a családi és kifejezetten a gyermekprogramok szervezésére. Két éve indították el vasárnaponként külhoni mesemondókkal, bábjátékosokkal, kézművesekkel a Mesedélelőtt program-sorozatot. „Sokszor a nagyszülő érkezik a gyerekekkel, és szívesen maradnak a kézművesprogramokra is. Tehát egész délelőttre a vendégeink lehetnek a legkisebbektől a legidősebbekig” – magyarázta az intézmény igazgatója. Elmondta azt is: a Magyar Népmese Napján egésznapos rendhagyó órákkal emlékeznek Benedek Elekre. Idén is a Székelyföldi Legendáriummal közösen szervezik ezt a napot: szeptember 30-ától kézműves- és gyermekfoglalkozások, rajzfilmbemutatók, színpadi előadások, nagyszínházi produkciók, táncház és sok egyéb program várja majd a családokat a Magyarság Háza tizedik évfordulójára szervezett négynapos fesztiválon.

„Várunk mindenkit szeretettel egész évben születésnapi programjainkra, határon innen és túl” – zárta szavait a sajtótájékoztatón Csibi Krisztina.

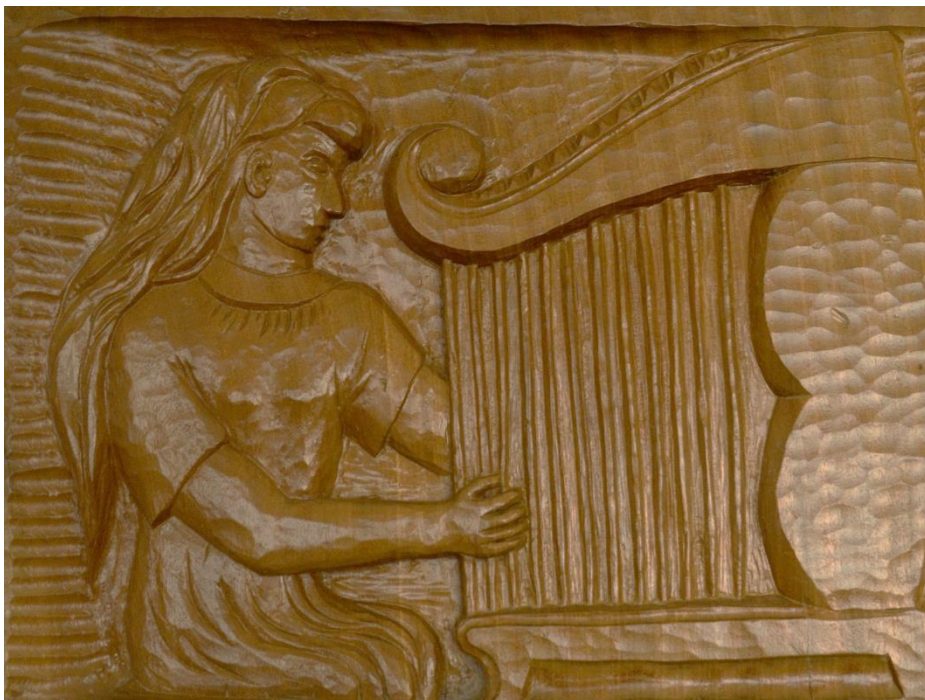
Varga Gabriella

„A Magyarság Háza rendezvényei a nemzeti identitás erősítését szolgálják, bemutatják a világ magyarságára jellemző értékeket, eredményeket, sikereket.”

www.facebook.com/Magyarsag.Haza.2011

www.magyarsaghaza.net

Páll András: Hárfázó lány

Páll András: Furulyázó ember

„Az arcunkat a tükörben látjuk, a művészet alkotásaiban megláthatjuk a lelkünket.” (George Bernard Shaw)

Pósa Zoltán: Pilisi kövek

A pilisi erdő bújtat
ködbeburkolt réteket
látóhatársüveg alá
szorult tejfehér eget
harangtorony belsejében
dobog a földünk szíve
dobogókövek tövében
van a világ közepe

Balogh József: Tél

Köd ereszkedik a fák nyakára,
Cinkék csöppnyi élete vacog.
Kabátomat az égre terítem,
hogy ne dideregjenek a csillagok.

Balogh József: Válaszom

Cinkosom lett a nap,
hiába is kétled.
Elhordunk mi ketten
minden sötétséget.

Ha a nyelv nem helyes...

Amikor Konfuciuszt megkérdezték, mit tenne először, ha őt bíznák meg egy ország irányításával, ezt válaszolta: „Először bizonyára kijavítanám a nyelvet.” A kérdező zavarba jött. „Miért?” – kérdezte. – „Ha a nyelv nem helyes – válaszolta Konfuciusz –, akkor amit mondanak, azon nem a mondottakat értik; amikor nem azt értik, amit mondanak, akkor nem teszik meg, amit meg kell tenni; amikor nem teszik meg, amit meg kell tenni, az erkölcs és a művészet megromlik; amikor az erkölcs és a művészet megromlik, az igazságszolgáltatás téves irányban halad, az emberek reménytelenül összezavarodnak. Tehát semmi önkényességnek sem szabad lennie abban, amit mondunk. Ez a legfontosabb.” (Forrás: William L. Rivers – Cleve Mathews: Médiaetika, Az erkölcs gyökerei című fejezet, 25–26. old., Bagolyvár Könyvkiadó, Budapest, 1999)

Tóth Péter Lóránt:

Isten az emberiség legsötétebb óráiban apostolokat küldött, hogy fényt gyűjtsanak

„*Márton Áron egész élete tanítás. S nekünk nincs más dolgunk, mint tanulni tőle*” – mondja Tóth Péter Lóránt versvándor. A negyvenegy esztendő pedagógus hat évvel ezelőtt váltotta fel a tantermi oktatást missziós zárandokutakra; azóta többnyire gyalogosan járja a Kárpát-medencét és irodalmi, történelmi előadásával iskolákban, egyházi közösségekben, művelődési házakban, könyvtárakban szélesíti az őt meghallgató fiatalok és idősek ismereteit. Radnóti nyomdokain az *erőltetett menet* 850 kilométerét is megtette 2019 őszén Bortól Abdáig, huszonnégynap alatt, javarészt gyalogosan. Legújabb, előkészületben lévő előadásában a nyolcvankét évvel ezelőtt, 1939. február 12-én püspökké szentelt Márton Áronnak állít emléket, a közelgő Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszussal kapcsolatos reményeiről pedig nem titkolja: „*Abban is bízom, hogy azáltal, hogy Budapestre figyel a (katolikus) világ, úgy Márton Áron és Esterházy János boldoggy avatási perére is több figyelem irányul majd.*”

– *Mikor volt az a pont, amikor ennyire elkötelezte magát a költészetnek?*

– Talán az anyaméhben. Legalábbis édesanyám elmondása szerint ő már akkor mondott nekem meséket, mondókákat, amikor áldott állapotba került velem. Arra pedig már én is emlékszem, hogy kisgyermekként nem telt el úgy este, hogy a *Hetvenhét magyar népmeséből* ne olvasott volna nekem és a két testvéremnek. Az biztos, hogy egyéves múltam, amikor már – a családi hagyomány szerint – kívülről fújtam a mindenki által ismert kedves történet, az *Öreg néne őzikéje* első hat-nyolc versszakát.

A versek iránti szeretet az általános iskolában bontakozott ki és erősödött meg bennem. Szerencsés embernek tartom magam, hiszen hamar megtanultam olvasni, nagyon fiatalon megszerettem az olvasást. (Azzal, hogy ez mekkora lelki nehézséget is okoz egy gyermeknek, később, tanárként többször szembesültem.) A versek, történetek olvasása megerősítette a képzelőerőmet is, így egy-egy könyv felütése után könnyen beszippantott a vers, a mese. A történetek nem engedtek, pillanatok alatt úgy éreztem, én is benne vagyok a történetek folyamában, harcolhatok a jó mellett s a gonosz ellen, az igazságért, és olyan tájakra juthatok el, amelyekről akkor még csak ábrándoztam.

A versolvasás számomra lelki utazás is. Hiszem, hogy a versek iránytűk az éltünkben. Eligazodási pontok. A vers olyan, mint egy vonatjegy, csak ez a jegy nem a külső utazásra jogosít. Segítségével – József Attila után szabadon – elutazhatunk Önmagunkhoz. A Radnóti-út megtételének vágya is kamaszkoromban dőlt el bennem: látni akartam a költemények keletkezésének a helyszínét, Lager Heidenaut. Szerettem volna tudni, hogy hol van az a „*Zsagubica felett, a hegyekben*”. Látni akartam azokat a helyszíneket, ahol a menet átvonult, ahol a költő megírta a magyar irodalom legszebb szerelmes verseit. A Jóisten ezzel az úttal 2019 őszén ajándékozott meg, akkor tettem meg az *erőltetett menet* 850 kilométerét huszonnégynap alatt, gyalogosan, Bortól Abdáig.

– *A versvándor mellett vándortanárnak is hívhatnánk, hiszen zárandoklásai során oktatja, neveli a fiatalokat, nemcsak irodalom-, hanem történelemfejezetekből is. Életcéljának tekinti ezt, vagy valamikor visszamegy majd a tantermi katedrára?*

– Kb. 14-15 éves koromig mondtam verseket, aztán jött a másik nagy szerelem, a sport, a kosárlabda. Ennek a csodálatos játéknak a hatására lettem testnevelőtanár. Végeztem történelem szakot is, de szülővárosomban, Kunszentmiklóson és Bács-Kiskun megyében mindenki testnevelőként ismer. Így majd' tizenöt éves szünet következett a színpadra állás terén. A versektől nem szakadtam el, saját kedvtelésre tanultam azokat, aztán 2008-ban egy József Attila-összeállítással újra közönség elé álltam. Azóta lépésről lépésre haladok előre, nemcsak az irodalmi és történelmi előadások elkészítésében, de a nagyvilágban is. 2015-re alakult úgy az életem, hogy a tanári pályát és a versmondó létemet megfelelő minőségben már nem lehetett összeegyeztetni – akkor döntöttem úgy, hogy a sípomat szögbe akasztom és belépek a Kárpát-medencébe.

A vándorlás lételemem. És ez nem összetévesztendő a céltalan bolyongással.

Szerettem volna megismerni ezt a csodálatos Kárpát-házat, de nemcsak úgy, mint turista, hanem úgy, hogy közben az utazásaim helyszíneire vigyek is valamit. Én ezeket az előadásokat viszem. Iskolákba, művelődési házakba, templomokba, könyvtárakba. A versmondás a magyar kultúra részeként számomra nem öncélú dolog: közösségépítő tevékenység. Az embernek a tudását, bármi is legyen az, meg kell osztania másokkal is – a közössége épülésére.

„A népért végzendő munka nem külön foglalkozási ág, hanem minden hivatással elválaszthatatlanul együtt járó kötelesség” – mondja Márton Áron, Erdély legendás püspöke. E gondolat mentén próbálom élni az életemet.

Kunszentmiklósi vagyok, de a Kárpát-medencében élek. A pandémiáig a nyári hónapok kivételével nem volt olyan hét, hogy ne léptem volna át határt vagy ne tartottam volna majd' mindennap előadást. Teszem mindezt autó nélkül, hiszen nincs jogosítványom. Vonaton, autóbuszon, néha repülőn utazom. S persze gyalog vagy kerékpáron.

Én a Jóistennek és a verseknek, a versmondásnak köszönhetek mindent. A feleségemet. A kisleányomat, Péter Zalánt.

Visszatérek-e valaha a hagyományos tantermi kezek közé? Nem tudom. Nagyon sok iskolai előadásom van, az iskolai közeg nem hiányzik, hiszen folyamatosan benne vagyok. Érdekes és nagyon izgalmas figyelni, látni azt, hogy például miben hasonlít és miben különbözik a csángó, a kanadai, a magyarországi vagy a felvidéki diák. Sokkal több a hasonlóság, és ez egyértelműen közös kincsünknek, az anyanyelvünknek és a génjeinkben megélő magyar kultúrának köszönhető.

– Ez ideig jellemzően irodalmi és történelmi témájú előadásokkal kereste fel a Kárpát-medence és a diaszpóra magyar közösségeit, most pedig egyházi területre lépett: Márton Áron püspökről készített előadást. Miként került érdeklődése homlokterébe a boldoggá avatására váró nagy erdélyi püspök és általában az egyházi múlt?

– Igyekszem olyan előadásokat készíteni, amelyek a múltból szólnak, a jelenben játszódnak és a jövőbe hatnak. Idén ünnepeljük Márton Áron püspök születésének 125. évfordulóját. Az emberkatedrális – ahogy Illyés Gyula nevezte Erdély nagy püspökét – megismerését anyai nagyanyámnak köszönhetem. A „tassi mama” mesélt nekem először róla, pedig nagyanyám talán kétszer ha járt a határon túl. Mégis, az én egyszerű, falusi nagyanyámmal is eljutott Márton Áron híre. Tíz évvel ezelőtt északról dél-keletre végigstopoltam Erdélyt. Máramaroszigetről indultam és Csomakőrösig mentem, a híres vándor szülőfalujába. Szigeten, a hírhedt börtönben volt rab a püspök, ezért elmentem meg nézni azt a helyet, amelyről Márton Áron a legnagyobb alázattal ír: *„Jóságában az Isten elvitt szeretetének iskolájába, a börtönbe, hogy ott megtanítsa igazán szeretni minden embert, egyik vagy másik nemzethez való tartozástól, vallási hovatartozástól függetlenül.”* Ahogy ez a gondo-

lat, úgy Márton Áron egész élete tanítás. S nekünk nincs más dolgunk, mint tanulni tőle. A stoppos utam után Gyulafehérvárról mentem haza vonattal, így meglátogattam a székesegyházat, amelynek 42 esztendeig volt hú szolgája. Abban az időben még nem volt látogatható a püspöki rezidencia, de egy kedves idős hölgy, aki rokonszenvesnek találhatta érdeklődésemet Márton Áron iránt, „titokban” felvezetett a püspök egykori lakosztályába. Mai napig emlékszem az egyszerű, kopottas bútorokra, és a szekrényére, amelyet kinyitva a nagy püspök reverendáit, miseruháit is kezembe foghattam.

Később a szülőfalujában is jártam, a csíkszentdomoski általános iskolásoknak meséltem József Attiláról.

A róla elnevezett patinás épületű csíkszeredai líceumban, ahol Márton Áron is tanult, vissza-visszatérő előadó vagyok. Egyszer az utóbbi években fizikailag Márton Áron nyomába eredtem, és egyre nagyobbá vált bennem a készítés, hogy lelki értelemben is megtegyem ezt az utazást. Ezért készítettem el az életéről szóló előadást, amelynek *Isten szolgája, Márton Áron, a szeretet apostola* címet adtam.

Isten az emberiség legsötétebb óráiban apostolokat, szenteket küldött nekünk, hogy fényt gyűjtsanak, erőt adjanak az „ember szépbe szőtt” hitének, őrzőként vigyázzanak ránk és az emberség és szeretet lángját menekítsék át a vészterhes időkön a jövő generációinak. A XX. század népét őrző, óvó pásztora és apostola volt a „Hegy”, Erdély legendás püspöke: Márton Áron.

Idén a felvidéki mártír politikus, Gróf Esterházy János születésének 120. évfordulójára is emlékezünk. Apai nagyanyámat Felvidékről, Andódról telepítették ki, mert nem vállalta a család a reszlovakizációt. Az Esterházy Jánosról készített előadásom emléket kíván állítani a megtörhetetlen katolikus hitű mártír és nagyanyám emléke

előtt is. A pandémia után ezt a két élettörténetet és élettanítást szeretném elvinni a Kárpát-medence és a diaszpóra magyarságához.

– Ameddig ezt megteheti, mivel tölti az idejét?

– Jelenleg időm legnagyobb részét az tölti ki, hogy nézem a kisfiamat, miként nyílik az értelme, kíváncsisága a világra. Péter Zalán a járvány közepén, 2020. április elsején született a horvátországi Eszéken, lévén, hogy feleségem drávaszögi magyar.

Tavaly a korlátozások idején nagyon sok új szöveget tanultam, amiket későbbi előadásaimban fogok felhasználni. Rengeteget olvasok, új előadástémákon gondolkodom.

Nagyon szeretek futni, egy-egy várost, tájat futás közben a legegyszerűbb felfedezni. Készítettem két tematikus online kulturális napot is. Az egyiket 2020. május 5-én, Radnóti Miklós születésnapján. Színész és versmondó barátaimat, Kárpát-medencei diákokat és pedagóguskollégákat kértem meg egy-egy Radnóti-versvideó elkészítésére. A másik ilyen online nap 2020. június 4. volt. A trianoni békediktátum 100. évfordulóján néptáncosok, népdalénekesek, versmondók és mesemondók kötötték össze a virtuális térben a világ magyarságát. A Magyarság Háza felkérésére több előadásom online verzióját készítettem el. Valószínűleg a tavalyi esztendő két legtöbbet használt szava a „koronavírus” és az „online” szó. Mint minden előadónak, nekem is muszáj volt alkalmazkodnom a kultúra internetes terjesztéséhez, de őszintén megvallom: ez az online élet nekem sem a világom. Húsvér hallgatókat szeretnék már látni. Élőben.

– **Említette, hogy új előadás-témákon is gondolkodik. Mivel és mire készül még?**

– 2022-ben és 2023-ban fogjuk ünnepelni a vándor garabonciás költő, Petőfi Sándor 200. születésnapját. Petőfi az én városomhoz, Kunszentmiklóshoz is ezer szállal kapcsolódik, hiszen nálunk, a „kiskunok” vidékén indult 1848-ban az első szabad választásokon. Egyik előadásomban a költő választási kudarcát szeretném feldolgozni.

Szabadságharc címmel 2018-ban, Arany János születésnapjára készítettünk egy pódiumjátékot Kálló Béla Jászai-díjas színművész barátommal a két költőgénusz barátságáról. Ezzel az előadással bejártuk az egész Kárpát-medencét, Kanadába is eljutottunk. A jövőben is szeretnénk minél több magyar közösségben bemutatni ezt a kordokumentumot, amelynek játéka számomra azért is nagyon izgalmas, mert csak korhű szövegeken nyugszanak a dialógusok. Nem verseket mondunk, a két költőt mint hétköznapi problémákkal küzdő embereket mutatjuk meg.

Ezen az előadáson felbuzdulva szeretnék egy diákoknak ajánlott rendhagyó irodalomórát is készíteni erről a legendás barátságról, amely ráadásul tele volt humorral. S ha Petőfi, akkor utazás, utazás, utazás: szintén tele van humorral és mély filozófiai gondolatokkal Petőfi *Útirajzok* és *Útlevelek* című írása. Ezen útiemlékeiből monodrámát készítek. Az előbbiekhöz kapcsolódó legnagyobb tervem pedig az, hogy a Petőfi-bicentenárius két évében kettőszáz magyar közösségben kettőszáz előadással tisztelegjek a kettőszáz éves Petőfi Sándor emléke előtt.

– **Az 1938-as budapesti Eucharisztikus Világkongresszus himnuszában azt énekelték, hogy „Forrassz egygyé békességben minden népet s nemzetet”. Mit gondol, az**

52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus mekkora szerepet tölthet be a népek békés egymás mellett élésében?

– A 34. Eucharisztikus Kongresszust 1938-ban rendezték Budapesten, abban az esztendőben, amikor az első bécsi döntés értelmében Felvidék visszakerült az anyaországhoz. 1938-ban a szlovenszói magyarság szellemi és lelki vezetője, Esterházy János azzal a körülbelül 50 000-60 000 magyarral maradt, akik nem kerültek vissza Magyarországhoz. Esterházy akkor is a kisebbségi létet választotta. Ők a döntés után Szlovákiában éltek tovább megpróbáltatásokkal teli életüket. A második világháborút követően a mélyen vallásos katolikus gróf, hite és magyar származása miatt, 12 évet töltött börtönben, ebből több évet a szovjet Gulágon. 1957. március 8-án, a morvaországi Mírov börtönében tért haza Mennyei Atyjához. Az emberiség legsötétebb óráiban, a kegyetlen kommunista börtönök világában a foglyok, így Isten szolgája Esterházy János is mindent

megtetett azért, hogy magához vehesse az Oltáriszentséget. Tette mindezt hihetetlen körülmények között, bátor találékonysággal: testvére, „Mariska egy időben a falu plébánosától kapott szentostya morzsáit kétszersültbe (cvibak) sütvé küldte be Jánosnak a börtönbe a szentáldozásra. János a kenyérbe kevert ostyát állandóan magánál tartotta, s ha a cellában társai trágárul beszéltek, ha tehette, inkább kivonult vele a folyosóra” (Molnár Imre: *Kegyelem életfogytig*).

Frantisek Mikosko *Arisztokraták* című tanulmányában így ír a mírovi börtönbe zárt Eucharisziát ünnepelő és azt magukhoz vevő pillanatairól: „A csiszolóban szentmisét is szolgáltatnak: egy megbeszélte apró jelre elcsendesedett minden, látszatra figyelmes munkavégzés folyt, s Korec püspök csiszolójánál megtörtént a kenyér és a bor csodálatos átváltozása. Egy bizonyos pillanatban dobozkával a hóna alatt körbejárt egy fogoly, s úgy tett, mintha megfelelő csiszolt üveget keresne, a valóságban azonban a szentostyát hordta szét. Kenyérdarabkákat, kis papírkába csomagolva. Észrevétlenül osztotta szét. Lopva, csendes befelé figyellel tették a foglyok a szájukba, s mintha becsülettel csiszolnák az üveget, csendesen imádkoztak...”

Amilyen alázattal kötötte össze a börtönök ártatlanjait az Eucharisztia szentsége, úgy szeretném én is, ha olyan alázattal és szeretettel figyelnénk egymásra mi is itt, a Kárpát-medencében élő népek. Többek között ezt a megerősítést várom az 52. Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszustól. Abban is bízom, hogy azáltal, hogy Budapestre figyel a (katolikus) világ, úgy Márton Áron és Esterházy János boldoggá avatási perére is több figyelem irányul majd.

Varga Gabriella

Fényképek: Tóth Péter Lóránt archívuma

Bobó Bóbitája

A királykisasszony köszöntője

Hol, hol nem, valahol a Barcaságban élt egyszer egy szegény ember. Ennek a szegény embernek volt hét fia. Ritkán jutott finom falat az asztalra, de ami volt, azt mindig testvériesen megosztották. A legidősebb Pürkerec volt, a legkülsőbb Zajzon, köztük sorban: Bács, Hosszú, Csernát, Türkös és Tatrang.

Történt, hogy egy napon a királyságba betört egy hatalmas hétfejű sárkány. Magával vitt sok sok aranyat, köztük a királykisasszony csodaszép köszöntőjét. E naptól fogva a királykisasszony nem mosolygott többé. Csak sírt, kesergett, hogy nincs már cifra bogláros öve, mely hámos rokolyáját leszorítsa, sem ékkövekkel megrakott köszöntője, mely mellett ékesítse.

A király kihirdette országvilág előtt, hogy annak adja lányát s fele királyságát, aki visszaszerzi a kincseket. Jöttek a hercegek, grófok, bárók, vitézek, és amikor ők mind kudarcot vallottak, maradtak a szegény legények. Jöttek azok is szép számmal.

A szegény ember legidősebb fia, Pürkerec is elhatározta, hogy szerencsét próbál. Elbúcsúzott apjától, testvéreitől s nekiindult a sárkány birodalmának. Telt-múlt az idő, de hírére sem lehetett hallani. Elindult a szegény ember következő fia, hogy megkeresse Pürkercet, de ugyanúgy járt ő is, majd így a többi testvér is sorban. Zajzon maradt legutoljára. Apja hiába kérlete, tartóztatta, Zajzon is menni készült. Hátára vette iját s elbúcsúzott apjától.

A Nagykőhavason túl járt, mikor rátalált a sárkány várára. Épp egy legény igyekezett bé a várba. Megbújt Zajzon s figyelt. Látja, hogy amint a legény a lépcsőre teszi lábát, a vár tetején lévő ércakas fülsiketítő hangon kuko-

rólalni kezd. A sárkány nyomban ott termett, s békebelezte a legényt.

- No, te kakas – mérgeződött Zajzon –, de kukorékolós kedved van!

Ojsztán mikor újra lecsendesült a táj, Zajzon halkan

megközelítette a várat. Íját megfeszítette, s nyílve szőjével az ércakast úgy eltalálta, hogy az rettentő sebesen forogni kezdett, de egy hang nem sok, annyi sem jött ki a torkán.

Felszaladt Zajzon kilencvenkilenc lépcsőn, átfutott kilencvenkilenc szobán, mígnem a századikban megtalálta a temérdek kincsen alvó sárkányt. Ám ecceriben mind a tizennégy szeme felpattant. Már tátotta volna a száját, amikor Zajzon szélesebben kiröpített hét nyílve szőjt és összezárta velük a hét sárkányszáját.

A sárkány csapkodott, csak úgy tódult ki a füst az orrlukáin.

Zajzon ekkor kikapott egy szép fényes kardot a kincsek közül, s mire megállt a vár tetején a kakas pörgése, s kukorékolásba kezdett, a sárkánynak mind a hét feje a földön hevert.

Zajzon kiszabadította a sárkány gyomrából a testvéreit és az összes pórul járt vitézt. Övé lett, ahogy a király ígérte, az újra nevető királykisasszony és a fele királyság.

A lakadalma után mind a hat testvérének adott egy-egy falut, ahol pedig ő telepedett le, azt ma is Zajzonnak nevezik.

Ne felejtsetek: Hétfaluba menjen bárki, ki köszöntőút akar látni!

Belle Orsolya

Tóth Margit: Havas ágon kismadár

Hóhullásban havas ágon
kicsi madár sír az ágon,
két fekete gyöngyszeme
illog-pillog révedezve.
– Csupa fehér hólepel!
csodálkozik éhesen.

– Hová lett az érett bogyó,
csiga-biga csalogató,
hamvas szilva, mogoró,
tarka virágtakaró?
– Hová lett a madárnóta?
belesüppedt a nagy hóba.

Nincsen bogyó, csalogató
hamvas szilva se takaró,
dermedt szárnyát alig bírja
havas ághoz fagyott volna?
Jégvirághoz koppant csőre
milliónyi fehér pihe
száll az égből keringőzve...

Jankovich Ferenc: Az egyszeri-kétszeri fánk

Fánkot sütött nagyanyánk... Volt öröm!
Egy üst zsír feketéllett a tűzön.
De amikor kezdett duzzadni a fánk,
Nagyanyó kiált: „Elfogyott a fánk!”
Se fánk – se fánk...

Szaladtam én a szerbe szívesen,
de ott sem volt biz egy sziporka sem...
Holott kezdett már esteledni ránk.
Ott a sok fánk, és nem volt semmi fánk!
Se fánk – se fánk...

Mit csináljunk? Gyomrunk is korgott,
Csak szipogattuk a finom szagot.
Nyálunk kicsordult, fényesült a szánk:
csak hűlt a fánk, és parázslott a fánk...
Se fánk – se fánk...

„Átfutok a szomszédba!” – mondtam én...
„Jaj, úgy röstellem” – húzódott szegény,
és nagyokat zötyögött nagyanyánk:
„Itt egy garmada fánk, és semmi fánk...”
Se fánk – se fánk...

Hát akkor mi legyen a vacsoránk?
Zsíros kenyérhez volt sónk, paprikánk.
Nem oly finom volt, mint valami fánk,
de került másnap jó akáca fánk,
S irral-pirral mégis kisült
az egyszeri-kétszeri fánk.

Kérdések:

Mit jelenthet: „Se fánk – se fánk”?

Szeretitek a fánkot? Rajzoljátok le!

Miért volt szüksége nagymamának a fára?

Belle Orsolya: Aranykert

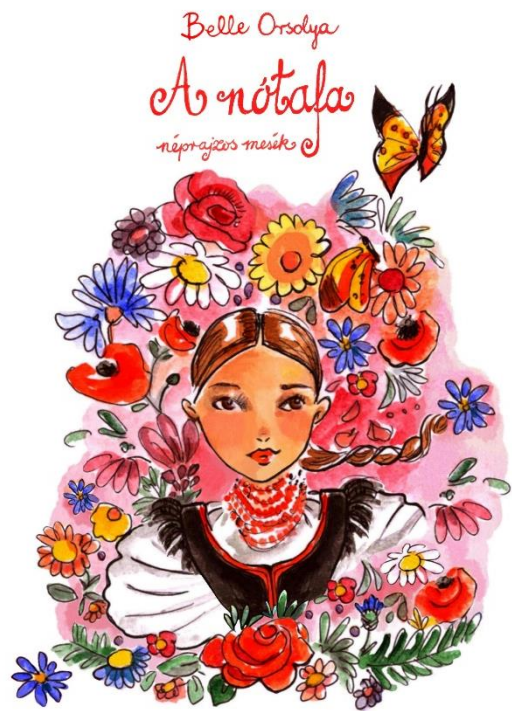
Ajánló

A mesék útján... Belle Orsolya, mint az egyszeri legkisebb leány, nagyot vállalt. Célul tűzte ki, hogy nem hagyja népünk szellemi kincseit szemétdombon senyedni – göthös csikó képében –, mert tudja, hiszi és vallja, hogy az nem más, mint csudálatos aranszörű táltosparipa, aki éppen az emberi jövőnköt viseli csillagként a homlokán.

Vele indulunk hát el az úton, hogy 11 mese, 11 stáció érintésével bejárjuk az egész, magasban lévő hazánkat, töredezett földi otthonunk éteri mását. Utunkkal ébresztgetjük a lélek mélyén szunnyadó világszép Tündér Ilonát is, aki erdőt zöldít, fákat virágoztat s akinek nevetése nyomán is virág fakad. S aki szelíd mosolyával most is figyelmeztet, mennyire hibás is a mai ember önzéstől, önsajnálattól, hatalomvágyól áthatott léte. Segítenek ezek a mesék, hogy fölismerjük azt is, mennyire törékeny lény is az ember, gyenge nádszál, de – egyedül a teremtés rendjében – lélekkel bír! Így hát többek, nemesebbek vagyunk minden más létezőnél, mert Teremtőnk képének és hasonlatosságának hordozói vagyunk! Olyanformán, mint a szemétdombon senyedő csikó, aki ha avatott gazdára talál, egyszerre csak megrázza magát és menten aranszörű táltosparipa válik belőle...

Harangozó Imre

Belle Orsolya: A nótafa

Ajánló

Mi az, amiről azonnal tudjuk, hogy a miénk? Tudományosan, mit tekint a magyar ember magyar evidenciának? Néhány kiemelkedő történelmi esemény és személyiség mellett a népművészetünket. A magyar viselet, a népzene, táncaink, a népmeséink, tárgyi népművészetünk (nem megfelelkezve konyhaművészetünk magyar sajátosságairól, a halászléről, pörköltről, töltött káposztáról és a többiről) azonnal fölismerhető a nemzetközi sokaságban. Ennél is fontosabb, a magyar népművészet tartalmában, mondanivalójában ugyanakkor egyetemes. Ez a bartóki modell. Olyat mutatni magunkból magunknak és a világnak, ami küllemében különleges, de mindenkire szól. Bartók ismerte föl, hogy zenéjével csak úgy érhet el hatást a nagyvilágban, ha az ismerősen hangzik az idegen füleknek, mégis különleges. Baj, ha az egyik hiányzik a kettő közül. Magyar művész, légy mindig sajátosan egyetemes!

Jankovics Marcell

A köteteket kiadja: a Méry Ratio
www.meryratio.hu

Ag yund (ai magyar) kerdészetek lapja

Am. J. Math. Sci. 2015; 3(1): 1-10

Az említett márkát ismételtük leírásunkban.

Az európai mezőgazdasági és vidékfejlesztési politikáról

[illegible]

© 2004 Blackwell Publishing Ltd, *Journal of Internal Medicine* 255: 105–112

THE FUTURE

100.3.138 Az európai modern katedrálisok térszervezése

See an editorial, comments and related links below.

Ann. entomol. appl. 1991, 59, 111-120

For a detailed description of the model, see the Appendix.

www.eletunk.net

Páll András: Michelangelo

Páll András: Mátyás király

Páll András: Anya gyermekével

Páll András: Női akt